

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
"Средняя общеобразовательная школа с. Брут"
Правобережного района Республики Северная Осетия – Алания**

РАССМОТРЕНО

зам. директора по УВР

 Ривоненко Н.У.
31 августа 2023 г.

Табилова Ж.Ш.

№ 74 от «04» 09 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной язык »

для обучающихся 7 класса

учитель: Дзгоева М.Т.

с. Брут 2023г.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Рабочая программа по осетинскому языку для 8 класса составлена с использованием материалов Федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования (ФГОС: основное общее образование// ФГОС. М.: Просвещение, 2008) и образовательной программы по осетинскому языку для 1-11 классов / Составители: Л.Г. Дзампаева, Ф.К. Дзасохова, З.Б. Дзодикова, Л.Х. Кокаева, И.Н. Колиева, А.Ф. Кудзоева, М.Л. Моураова, Л.Р. Пухаева, Л.Д. Саламова, Р.Г. Цопанова. – Владикавказ: издательство «СЕМ», 2014. – 76с., утвержденной Министерством образования и науки Республики Северная Осетия-Алания в 2012 г. с учётом целей и задач ООП школы. Программа ориентирована на учебное пособие по осетинскому языку: Дзасохова Ф.А. Осетинский язык 8 класс, «СЕМ», Владикавказ, 2014.

Рабочая программа по осетинскому языку представляет собой целостный документ, включающий четыре раздела: пояснительную записку; учебно-тематический план; календарно-тематическое планирование по учебному предмету; перечень учебно-методического обеспечения.

Рабочая программа учебного предмета «Осетинский язык» в 8 классе составлена на основе следующих нормативно-правовых документов:

Закон РФ «Об образовании в Российской Федерации» от 29. 12. 2012 № 273-ФЗ.

Закон Республики Северная Осетия-Алания «Об образовании в Республике Северная Осетия-Алания» от 7 июля 2015 г. № 26-РЗ.

Федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования (Приказ Министерства образования и науки РФ от 17 декабря 2010 г. № 1897 "Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования").

Приказ Министерства образования и науки РФ от 04.10.2010 № 986 «Об утверждении федеральных требований к образовательным учреждениям в части минимальной оснащенности учебного процесса и оборудования учебных помещений».

Инструктивно-методическое письмо «О формировании учебных планов образовательных организаций Республики Северная Осетия-Алания, реализующих основные общеобразовательные программы, на 2017/18 учебный год», предусматривает обязательное изучение родного языка и литературы в 8 классе; родной язык – 51 час (из расчета 1,5 раз в неделю). Срок реализации программы – 1 год.

Содержание тем учебного предмета «Родной язык» в 8 классе (8-æм кълас. Къуыри –1,5 сах., æдæппæт – 51 сах.)

I. Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ

5–7-æм кълæсты рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (3 сах.)

Фонетикæ. Орфографи. Лексикæ. Дзырдарæзт. Морфологи. Синтаксис. Стыльтæ.

Синтаксис. Пунктуаци. Дзырdbаст (4 сах.)

Дзырdbасты тыххæй рацыд æрмæг фæлхат кæнын. Дзырdbæстыты нысаниуæг. Домгæ бастдзинады хуызтæ дзырdbасты (æмарæзт, æфтыдад). Дзырdbасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арæзтмæ гæсгæ (мивдисæгон, номон, фæрсдзырдон).

Хуымæтæг хъуыдыйад (2 сах.)

Хъуыдыйады тыххæй зонинагтæ зæрдыл æрлæууын кæнын. Хъуыдыйады грамматикон бындур. Дзырдты рæнхъæвæрд хъуыдыйады. Хуымæтæг хъуыдыйады интонаци. Логикон цавд.

Хуымæтæг дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ (6 сах.)

Сæйраты тыххæй æмбарынад зæрдыл æрлæууын кæнын. Сæйраты морфологион арæзт. Дзырdbастæй арæзт сæйрат. Зæгъинаджы тыххæй æмбарынад зæрдыл æрлæууын кæнын. Хуымæтæг мивдисæгон зæгъинаг. Амад мивдисæгон зæгъинаг. Амад номон зæгъинаг. Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы ’хсæн.

Хъуыдыйады фæрссаг уæнгтæ (9 сах.)

Фæрссаг уæнгты тыххæй зонинагтæ зæрдыл æрлæууын кæнын. Æххæстгæнæн. Йæ нысаниуæг. Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ. Æххæстгæнæнты морфологион арæзт. Æххæстгæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ. Бæрæггæнæн. Йæ нысаниуæг. Бæрæггæнæнты морфологион арæзт. Бæрæггæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ. Æмхасæн куыд бæрæггæнæны хицæн хуыз. Æрхæцæн нысæнттæ æмхасæнимæ. Фадатон дзырдтæ. Афоны, бынаты, архайды хуызы, æфсоны æмæ нысаны фадæттæ; сæ нысаниуæг. Фадатон дзырдты морфологион арæзт. Фадатон дзырдты бастдзинад, цы дзырдтæ фембарын кæнынц, уыдонимæ.

Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ (6 сах.)

Иувæрсыг хъуыдыйæдты дыууæ къорды: бæлвырдцæсгомон, æбæлвырд- цæсгомон, иумæйагцæсгомон, æнаæцæсгомон хъуыдыйæдтæ; номхуындон хъуыдыйæдтæ. Иувæрсыг æмæ дывæрсыг хъуыдыйæдты синоними.

Æнаæххæст хъуыдыйæдтæ (1 сах.)

Æнаæххæст хъуыдыйæдты арæзт. Æнаæххæст хъуыдыйæдтæ диалог æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты. Тире æнаæххæст хъуыдыйады.

Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ (4 сах.)

Хъуыдыйады æмхуызон уæнгты тыххæй зонинагтæ зæрдыл æрлæууын кæнын. Бæттæгтæ æмæ интонацийæ, стæй ранымады хъæлæсы уагæй баст хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. Æмхуызон уæнгтæ иугæнæг дзырдтæ. Дыстыæлф æмæ тире хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ иугæнæг дзырдтимæ.

Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвастхъæртæ (5 сах.)

Сидæны тыххæй æмбарынад зæрдыл æрлæууын кæнын. Сидæны бынат хъуыдыйады. Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ. Бавæргæ дзырдтæ æмæ хъуыдыйæдтæ. Бахæсгæ арæзтытæ. Æвастхъæртæ. Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ хъуыдыйæдтимæ, бахæсгæ арæзтытимæ. Иугай æмæ æмкъай æрхæцæн нысæнттæ.

Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ (4 сах.)

Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад. Иртæстгонд бæрæггæнаентæ æмæ æмхасæнтæ. Иртæстгонд фадатон дзырдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйады иртæстгонд бæрæггæнаентæ, æмхасæнтæ æмæ фадатон дзырдтимæ.

Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас (3 сах.)

Комкоммæ ныхасы æмæ диалоджы тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. Искæй ныхас зæгъыны фæрæзтæ. Фæрссаг ныхасы тыххæй æмбарынад. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйады комкоммæ æмæ фæрссаг ныхасимæ. Цитатæ. Диалог. Æрхæцæн нысæнттæ цитатæ æмæ диалогимæ.

8-æм къласы рацыд æрмæг бафидар кæныныл куыст (3сах.)

ТРЕБОВАНИЯ К УРОВНЮ ПОДГОТОВКИ УЧАЩИХСЯ

(Домæнтæ ахуырдауты цæттæдзинадмæ)

II. Коммуникативон арæхстдзинадтæ

Ныхасмæ хъусын æмæ йæ æмбарын

Текстæн сæргонд дæттын. Тексты стиль бæрæг кæнын. Тексты мидис фæрстытæм гæсгæ æвзарын. Хи ныхæстæй йæ дзурын. Тексты ныхасы хуыз иртасын. Текстæн лингвистикон анализ кæнын. Аргъ кæнын скъоладзауты дзуæппытæн; дзуапп дæттын тексты мидисимæ баст фæрстытæн.

Дзурын. Диалогон ныхас.

Диалоджы архайын, дзурагмæ хъусын, йæ ныхас ын æмбарын, дзуапп ын дæттын. Ныхасæмбалæн афоныл æмæ хъæугæ дзуапп дæттын. Ныхасы архайын æмæ йæ кæронмæ хæццæ кæнын.

Дзурын. Монологон ныхас

Исты темæмæ гæсгæ хъуыдытæ, фæндтæ раст æмбарын кæнын. Аив æмæ хъуыдыджын ныхас кæнын. Текст хи ныхæстæй дзурын. Публицистикон раныхас райгуырæн зæххы историйы тыххæй кæнын. Ныхасы алы хуызтæй пайда кæнын адæймаджы æддаг бакасты, æрдзы æрфысты. Цыбыр хъусынгæнинаг аразын лингвистикон æрмæджы темæйыл.

Кæсын

Текст аив кæсын. Тексты сæйраг æмæ фæрссаг хъусынгæнинаг иртасын. Тексты хъæугæ информаци арын. Тексты стиль æмæ ныхасы хуыз бæрæг кæнын. Текст мидисон хæйттыл дих кæнын æмæ сын сæргæндтæ æвзарын. Фæрстытæн тексты дзуæппытæ арын. Текстыл æнцайгæйæ, хъуыдыйæдтæ кæронмæ хæццæ кæнын.

Фыссын

Фæрстытæн, фысгæйæ, дзуæппытæ дæттын. Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæн дывæрсыг синонимон хъуыдыйæдтæ фыссын. Лæвæрд темæмæ гæсгæ сочиненитæ фыссын. Цæттæ кæнын публицистикон уацмыстæ: уацхъуыд, репортаж, цыртдзæвæны æрфыст æ. æнд. æмæ пайда кæнын æвзаджы алы фæрæзтæй (ирд дзырдтæй, темæ амонаг номдартæй, риторикон фæрстытæй, æмхуызон уæнгты рæнхъытæй æ. æнд.).

II. Сæйраг домæнтæ 8-æм къласы скъоладзауты зонындзинæдтæ æмæ арæхстдзинæдтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

- 8-æм къласы æвзагæй цы темæтæ сахуыр кодтой, уыдонæн сæ сæйрагдæрты раиртæстытæ;
- дзырдбасты нысаниуæг;
- домгæ бастдзинады хуызтæ дзырдбасты;
- дзырдбасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арæзмæ гæсгæ;
- дзырдты рæнхъæвæрд хъуыдыйады; – хуымæтæг хъуыдыйады интонацион арæзмæ;
- сæйраг æмæ фæрссаг уæнгты морфологион арæзмæ;
- зæгъинаджы хуызтæ;
- фæрссаг уæнгты нысаниуджытæ;
- иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ сæ грамматикон æууæлтæ;
- æнæххæст хъуыдыйæдты арæзмæ;
- хъуыдыйады æмхуызон уæнгты бастдзинады фæрæзтæ æмæ иугæнæг дзырдæ æмхуызон уæнгтимæ;
- иртæстгонд уæнгты хуызтæ;
- сидæнтæ, бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ;
- комкоммæ æмæ фæрссаг ныхасы арæзмæ; – литературон ныхасы домæнтæ;
- ирон æмæ дыгурон диалектты иуæй-иу грамматикон хицæндзинæдтæ.

- пунктуацийы æгъдæуттæ;
- тексты арæзт æмæ хуызтæ.

Скъоладзаутæ хъуамæ арæхсой:

- дзырдбæстытæ æмæ хъуыдыйæдтæ (иувæрсыг æмæ дывæрсыг) аразынмæ; – вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- хуымæтæг иувæрсыг æмæ дывæрсыг хъуыдыйæдтæ, хъуыдыйæдтæ комкоммæ ныхасимæ синтаксисон æвзæрст кæнынмæ;
 - ныхасы мидис æмæ стильтæм гæсгæ синтаксисон синонимтæй пайда кæнынмæ;
- литературон нормæтæ æххæст кæнынмæ;
- вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйады æрхацæн нысæнттæ æвæрынмæ;
- сæйрат æмæ зæгъинаджы 'хсæн, стæй æнæххæст хъуыдыйады тире æвæрынмæ;
 - хъуыдыйæдтæ цухгонд бæттæнтимæ раст хъæлæсы уагæй кæсынмæ;
- цы орфограммæтæ ахуыр кодтой, уыдон амонынмæ æмæ рæдыдтытæ раст кæнынмæ;
- текст, тексты хæйттæ, ныхас, ныхасы стильтæ æмæ ныхасы хуызтæ бæрæг кæнынмæ;
- литературон-критикон уацхъуыдæй (кæнæ стыр уацхъуыды хайæ) конспект æмæ тезистæ аразынмæ;
 - таурæгъон текст æххæстæй кæнæ йæ цавæрдæр хæйттæ хи ныхæстæй дзурынмæ (фыссынмæ) бынаты кæнæ исты цыртдзæвæны æрфыстимæ;
- сочинени-æрфыст фыссынмæ;
- сочиненитæ публицистикон темæтыл фыссынмæ, хи хъуыдытæ, цæстæнгас дзы æвдисгæйæ;
- фонетикон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион, синтаксисон æвзæрст кæнынмæ;
- дзырдуæттимæ кусынмæ.

Кусæн программæ ирон æвзагæй 8-æм къласæн

№	ны-мæц	Урочы темæ	сах	Урочы хуыз	Ахуыры фæстиуджытæ (ФПАС-мæ гæсгæ)			Ахуырадон архæйдтытæ
					Предметон	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ	Удгоймагон	
1.	6.09	5-7 кълæсты цы æрмæг базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Æрдзурын мадæлон æвзаджы ахадындзинадыл адæймаджы царды, ныхас æмæ æвзаджы хицæндзинаедты л.,	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынаедтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ (сочинени-хæдзармæ куыст)
2.	13.09	<i>Сиптаксис.</i> <i>Пунктуац.</i> <i>Дзырдбаст.</i> Дзырдбасты тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. Дзырдбасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арæзтмæ гæсгæ «Афæдзы афонтæ»	3 1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Бацамонын дзырдбасты хицæндзинаедтæ, дзырдбаст аразыны мадзæлттæ	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынаедтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Ирон лексикайы хъæздыгдзинад æнкъарын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
.3	20.09	Бастдзинады хуызтæ дзырдбасты. Æмарæзт.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын дзырдбасты хицæндзинаедтæ,	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи	Эстетикон æнкъарæнтæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст,

		Æфтыдад. «Фæззæг»			дзырдбаст аразыны мадзæлттæ	хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	рæзын кæнын	индивидуалон куыст
4.	27.09	Хуымæтæг хъуыдыйад. Хуымæтæг хъуыдыйады интонаци. Логикон цавд. «Райгуырæн бæстæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады хуызтæ сæ загъды нысан æмæ интонацимæ гæсгæ	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Ирон лексикайы хъæздыгдзинад æнкъарын	Синтаксисон æвæрстытæ, сфæлдыстадон куыстытæ
5.	4.10	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.сæйрат æмæ зæгъинаг. Сæйраты арæзт.Хъуыдыйады грамматикон бындур. « Адæм æмæ æрдз»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады сайраг уæнгтæ, базонгæ кæнын хъуыдыйады грамматикон бындуримæ	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон ныхас æвæрын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадаelon æвзаджы аивдзинад æнкъарын; орфографион нормæтæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын
6.	11.10	Зæгъинаг. Зæгъинаджы хуызтæ. Хуымæтæг	1	Ног æрмæг амоныны	Бацамонын хъуыдыйады	Коммуникативон: искæй ныхасмæхъусын,	Эстетикон æнкъарæнтæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл

		мивдисæгон зæгъинаг. Амад мивдисæгон зæгъинаг. «Зæххыл кад дæр ис æмæ цард дæр»		урок	сайраг уæнгтæ, базонгæ кæнын хъуыдыйады грамматикон бындуримæ	аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	рæзын кæнын	куыст.Къордты куыст, индивидуалон куыст
7.	18.10	Зæгъинаджы хуызтæ. Амад номон зæгъинагтæ «Уæздан æгъдауджын лæджы хонынц»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонынзæгъ инаджы хуызтæ	Коммуникативон: нхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
8.	25.10	Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн. «Ирон культура»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын тире æвæрыны æгъдæуттæ.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Фыдыбæстæ, мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл
9.	8.11	Диктант	1	Рефлекси		Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ		

						уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын хи архæйдтытæн аргъ кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.		
10.	15.11	<i>Хъудыйады фæрссаг уæнгтæ</i> Æххæстгæнæн. Йæ нысаниуæг. Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ. Æххæстгæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уйдонимæ «Æвзæгтæ.Культурæ»	6 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады фæрссаг уæнгтыл,. æххæстгæнæныл	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
11.	22.11	Бæрæггæнæн. Цавæр ныхасы хæйттæ вæййынц бæрæггæнæнтæ. Бæрæггæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уйдонимæ «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдты синтаксисон æвзæрстытæ.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.

12.	29.11	Æмхасæн «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Æрхæцæн нысæнттæ æмхасæнимæ	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Тексты пунктуацион анализ. Хъуыдыйæдтæ æмхасæнтимæ æвзарын.
13.	6.12	Фадатон дзырдтæ. Афоны фадат. Бынаты фадат. «Чиныг зонындзинæдты къæбиц»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
14.	13.12	Фадатон дзырдтæ. Архайды хуызы фадат. Æфсоны фадат. Нысаны фадат. «Нæ истори, нæ рагфыдæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: къорды кусынмæ арæхыныл кусын. Регулятивон: хи архæйдтытæ æмæ къорды уæнгты архæйдтытæн фæтк аразын. Базонæн: вазыгджын хъуыдыйады арæзт, хуымæтæг хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ æнкъарын	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Вазыгджын хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй дзурын
15.	20.12	Изложени.	1	Рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон	Коммуникативон: ахуыргæнаг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнындзинадыл	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ

					æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонæн: комкоммæ ныхас цы хъуыдыйæдты ис, уыдоны арæст æмбарын, ахæм хъуыдыйад саразын зонын.	куыст	
16.	27.12	<i>Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ.</i> Иувæрсыг хъуыдыйæдты дыууæ къорды. «Удварны æууæлтæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Лæмбынæгдар æрлæууын иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтыл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонæн: комкоммæ ныхас æмæ диалогон ныхасы арæст æмбарын, диалоджы архайын зонын	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындианд рæзын кæнын	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын
17.		Бæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Райгуыраен зæххы ад»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын бæлвырдцæсгом он иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ; мадæлон æвзаджы аивгæнæн мадзæлттæй пайда кæнгæйæ, монологон ныхас аразын. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын

18.		Æбæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæтæ. «Нæ фыдæлты хæзна»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æбæлвырдцæсго мон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
19.		Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Æмбисондхæссæг- зондамонæг»	1	Урок- практикум	Бакусын иумæйагцæсгомо н иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон; хи хъуыдытæ æргом кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын
20.		Æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ лымæн цæрæгойты дуне»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзæджы æгъдаутгæм æмбаргæйæ	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; тексты анализ

						хъус дарын		
21.		Номхуындон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ рагфыдæлты цард»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын номхуындон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзаджы æгъдæуттæм æмбаргæйæ хъус дарын	Хи дзырдуат фæхъæздыгдæр кæнынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
22.		Контролон диктант.	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын				
23.		Æххæст æмæ æнаæххæст хъуыдыйæдтæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æххæст æмæ æнаæххæст хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	. Сфæлдыстадон куыстытæ.
24.		<i>Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ</i> Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады æмхуызон уæнгтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: æфсоны-фæстиуæджы ахастытæ æргом кæнын; текст-тæрхон аразын.	Хи дзырдуат аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ

25.		Баттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаæдтæй ныхасы мидаг пайда кæныныл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинаæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындианд рæзын кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
26.		Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ. «Удварны хæзнатæ» «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Урок- беседæ	Бацамонын æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст, тексттæн монон-эстетикон æгъдауæй аргъ кæнын.	Сфæлдыстадон куыстытæ. Къордты куыст.
27.		Æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ иугæнæг дзырдтимæ. «Мæргъты цардæй»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдты æрхæцæн нысæнтты æгъдауттæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинаæдтæ) логикон æгъдауæй	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ

						равæрын.		
28.		<i>Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвæстхæртæ</i> Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ.Æрхæц æн нысæнттæ сидæнтимæ. «Удварны æууæлтæ»	8 1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны сидæны тыххæй æмбарынад, сидæны бынат хъуыдыйады	Коммуникативон: хи æмæ искай ныхас раст кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: анализ и синтез кæнын; хи архæйдтыты рефлeкси; хи хъуыдытæ (зоньндзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
29.		Бавæргæ арæзтытæ.Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ арæзтытимæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны бавæргæ арæзтытæ,æрхæц æн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон:хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын
30		Бахæсгæ арæзтытæ.Æрхæцæн нысæнттæ бахæсгæ арæзтытимæ. «Дун-дуне-на алфæмблай»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны бахæсгæ арæзтытæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeкси;	Къорды кусынмæ разæнгард кæнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст

						хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
31.		Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Комбинаторон урок	Бацамонын бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
32.		<i>Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ</i> Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад. Иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ æмхасæнтæ. Иртæстгонд фадатон дзырдтæ «Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у!»	3 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад.	Коммуникативон: искай ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинадтæ исынмæ тырнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
		<i>Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас</i>	1		Равзарын тексты хуызтæ, æрфыстон	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ	Текстæн план аразыныл куыст; планмæ гæсгæ текст

33.		Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас. Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы. Диалог. Цитатæ. Æрхæцæн диалог æмæ цитатæйы «Удварны миниуджытæ» «Æрдз на дарæг»	1	Ног æрмæг амоныны урок	тексты æууæлтæ; бацæттæ кæнын текстмæ хæстæг изложений фыссынмæ	уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	разæнгарддзинад	хи ныхæстæй радзурын; хи текст фыссын
34.		Контролон диктант.	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, хи ныхасы мидæг рацыд æвзаджы иуæгтæй пайда кæныныл ахуыр кæнын; рæдыдтытæ раст кæныныл архайын	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын

